

Kristinehamns kommun

kommunen@kristinehamn.se

Beslut för grundskola
efter prioriterad tillsyn i Stenstalidskolan 7-9
i Kristinehamn kommun

Tillsyn i Stenstalidskolan 7-9

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Kristinehamns kommun under våren 2015. Stenstalidskolan 7-9 besöktes av Skolinspektionen mellan den 14 april 2015 och den 5 maj 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Av Skolverkets officiella statistik för årskurs 9 läsåret 2013/14 framgår att elevernas genomsnittliga meritvärde var 201 jämfört med 215 i riket. Skolans genomsnittliga meritvärde har de tre senaste åren varit sjunkande. Läsåret 2013/14 var flickornas genomsnittliga meritvärde 239 jämfört med 227 i riket. Pojkarnas genomsnittliga meritvärde för samma läsår var 181 jämfört med 204 i riket. Andelen elever som nått de kunskapskrav som minst ska uppnås i samtliga ämnen läsåret 2013/14 var 79 procent vid Stenstalidskolan jämfört med 77 procent i riket. Andelen elever behöriga till gymnasieskolans nationella program var läsåret 2013/14 högre på Stenstalidskolan än i riket. Mellan 93 och 100 procent av eleverna uppnådde betyget E eller högre i ämnesbetygen det läsåret.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2015-09-30
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2015-09-30
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2015-09-30
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-09-30

Sammanfattande bedömning

En viktig förutsättning i skolans utvecklingsarbete är att en kontinuerlig uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen och andra nationella mål genomförs. Exempelvis borde rektorn och lärarna vid Stenstalidskolan analysera varför eleverna i årskurs 9 i jämförelse med riket hade ett lågt meritvärde men en hög andel som nådde de kunskapskrav som minst ska uppnås i samtliga ämnen våren 2014. Värt att notera och analysera är också varför flickorna hade ett högre och pojkarna ett lägre meritvärde än i riket.

Skolinspektionens noterar att betyget E är vanligt förekommande, vilket kan tyda på att skolan inte säkerställer att de elever som lätt når kunskapskraven ges utmaningar i sitt lärande och stimuleras att komma vidare i sin kunskapsutveckling. Eftersom 25 procent av eleverna har anpassad studiegång kan det vara så att skolan saknar ett inkluderande synsätt för elever i behov av särskilt stöd. Skolan bör analysera det arbete som genomförs för elever i behov av särskilt stöd eftersom huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Det

Beslut

2015-06-04

4 (20)

Dnr 43 - 2014:8016

är också viktigt att insatserna utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste ta ett större ansvar för att bedriva ett arbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Stenstalidskolan behöver ett långsiktigt och kontinuerligt kvalitetsarbete som också dokumenteras, vilket är nödvändigt för att kunna formulera åtgärder så att verksamheten utvecklas i riktning mot att nå de nationella målen.

Vidare behöver rektorn se till att eleverna får tillgång till en elevhälsa som främst genomför förebyggande och hälsofrämjande insatser. Detta för att eleverna ska ges förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kristinehamns kommun att senast den 30 september 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kristinehamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Läraren ska i undervisningen ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande så att lärarna anpassar undervisningen till alla elever, även de som har lätt att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att i utbildningen ska hänsyn tas till elevers olika behov. Alla elever ska ges den ledning och den stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att nå så långt som möjligt enligt utbildningens mål. De elever som lätt når kunskapskraven ska stimuleras att komma vidare i sin kunskapsutveckling. Enligt läroplanen ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Intervjuade elever i årskurserna 7 och 8 uppger att undervisningen i flera fall är upplagd så att alla elever följs åt och arbetar med samma uppgifter, men att det varierar mellan ämnen och klasser inom skolan. Några elever uttrycker att skolarbetet är ganska enkelt och att de sällan får svårare uppgifter. Skolinspektionens enkät som besvarats av skolans elever i årskurs 9 inför tillsynen visar att 39 procent av eleverna tycker att det stämmer dåligt eller inte alls att skolarbetet stimulerar dem att lära sig mer.

Lärarna uttrycker att det är en utmaning att ge stimulans till de elever som har möjlighet att nå längre i sitt lärande, eftersom det också finns flera elever i klasserna som behöver mycket stöd för att nå kunskapskraven. Lärarna anser att utmaningar för att eleverna ska nå längre i sitt lärande inte är ett prioriterat område på skolan utan något som helt ligger på den enskilde läraren. Enligt lärarna handlar de pedagogiska diskussionerna mer om hur många elever som riskerar att få betyget F och inte om antalet elever som skulle kunna uppnå exempelvis betyget A eller B. Lärarna säger att de utmanar eleverna, men att det inte finns någon övergripande plan att arbeta efter. Lärarna påpekar att det gäller att hitta strategier för att skapa utmaningar i undervisningen för de elever som lätt når kunskapskraven och för de elever som kämpar för att uppnå de kunskapskrav som gäller för betyget E. I Skolinspektionens enkät som besvarats inför Skolinspektionens tillsyn framkommer att 40 procent av lärarna tycker det är ganska bra om eleverna får vänta in varandra så att klassen kan gå vidare tillsammans i kunskapsutvecklingen.

Enligt rektorn arbetar lärarna olika vad gäller att ge utmaningar till de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Skolan bedriver ett medvetet arbete för att eleverna ska uppnå de kunskapskrav de behöver för att komma in på en gymnasieutbildning. Enligt rektorn är huvudmannen främst intresserad av hur många elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program.

Utredningen visar att det i undervisningen inte tas hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Särskilt synbart är

detta vad gäller de elever som lätt uppnår kunskapskraven och inte ges utmaningar i sitt lärande för att stimuleras att komma vidare i sin kunskapsutveckling. Detta framkommer genom intervjuer med elever och lärare att de elever som lätt uppnår kunskapskraven inte utmanas att nå längre för att uppnå högre betyg än E. Även de enkäter som elever och lärare besvarat inför tillsynen bekräftar bilden av att sådan stimulans i undervisningen saknas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Kristinehamns kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Kristinehamns kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kristinehamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd alltid utreds, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningarna inte skulle vara tillräckliga.

Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att eleven ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Rektorn ska se till att det av utredningen framgår vilka behov av särskilt stöd som eleven har.

Rektorn ska se till att utredningen genomförs i samråd med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Rektorn ska se till att åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Rektorn ska se till att insatta åtgärder följs upp och utvärderas.

Motivering till bedömning av brist

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultat på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig personal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev

inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta enligt skollagen anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska eleven ges sådant stöd.

Av skollagen framgår också att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska ges framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Om det finns särskilda skäl får, enligt skollagen, ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. Det är elevens rektor som fattar beslut om eleven ska placeras i en särskild undervisningsgrupp. Placeringen ska regelbundet omprövas. Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Det är elevens rektor som fattar beslut om anpassad studiegång. Om beslut innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt, eller i form av anpassad studiegång får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan.

I intervju säger några av lärarna att för elever som riskerar att inte nå betyget E görs först anpassningar i klassrummet som kan handla om extra lärarresurs eller anpassat material. Några andra lärare säger att det fortfarande skrivs många åtgärdsprogram på skolan men att de börjat gå över till att först ge eleverna extra anpassningar. Specialpedagogen säger att hon bland lärarna har lyft vad extra anpassningar är men inte med alla lärare ännu och att det inte har blivit så stort genomslag på att göra anpassningar som hon förväntat sig.

Lärarna säger att de ansvarar för att skriva åtgärdsprogram i samråd med elevhälsan, men att de ibland skriver på egen hand. Lärarna säger att när de skriver åtgärdsprogram på egen hand skriver de oftast åtgärder som de är

säkra på att skolan kan erbjuda, men inte alltid de åtgärder som förväntas ge bäst effekt och som motsvarar det särskilda stöd som utredningen visar att eleven egentligen behöver. Enligt lärarna innebär detta att det finns elever som inte når kunskapskraven och som har åtgärdsprogram, men inte får det särskilda stöd som eleven egentligen behöver. Lärarna säger att orsaken till uteblivet stöd ofta beror på bristande resurser.

I intervju med rektorn framkommer att rektorn har fattat beslut om anpassad studiegång för cirka 25 procent av eleverna. Anpassad studiegång ges till elever med stora bekymmer, säger rektorn. I besluten om anpassad studiegång, som Skolinspektionen tagit del av, framgår exempelvis att eleven inte ska ha språkval utan istället under motsvarande tid arbeta med skolans övriga ämnen, eller att eleven ska ha en kortare skoldag för att kunna hålla koncentrationen på skolarbetet. I besluten för dessa elever med anpassad studiegång beslutas också att åtgärdsprogram ska upprättas för eleven. I åtgärdsprogrammet anges exempelvis vilka ämnen som ska prioriteras för att öka elevens måluppfyllelse. Vanligast förekommande är att eleven under tid för språkval får undervisning och arbetar med material enligt sitt åtgärdsprogram. Den här lösningen, säger rektorn, gör att undervisningen blir ett stöd där lärarna måste göra en plan över hur eleverna ska arbeta.

Enligt rektorn och lärarna har skolan två särskilda undervisningsgrupper, ett i varje arbetslag, som benämns "Bandet". Elever med beslut om placering i särskild undervisningsgrupp får där större delen av sin undervisning. Några av dessa elever deltar endast i undervisning med sin klass på idrott och hälsa samt slöjd och har all sin övriga undervisning i den särskilda undervisningsgruppen. Enligt lärarna fungerar det lite olika med klasskontakten för eleverna. Även elever som behöver lite extrahjälp, men saknar beslut om placering i särskild undervisningsgrupp, kan ibland få gå till "Bandet".

Enligt rektorn finns ytterligare en särskild undervisningsgrupp benämnd "Horisonten". Elever med vissa neurologiska funktionshinder kan bli placerade i denna grupp. Enligt rektorn sker en samverkan så att eleverna deltar i viss klassundervisning. Rektor anser dock att en större samverkan mellan "Horisonten" och grundskolans övriga lärare borde vara möjlig. Rektorn säger att det är möjligt att elever kan slussas tillbaka från någon av de särskilda undervisningsgrupperna in i klasser igen. Det har hänt men inte många gånger.

För elever som vägrar vara med på idrotten förekommer det att rektorn fattar beslut om anpassad studiegång. Om eleverna "vägrar att ha idrott så anpassar vi bort den", säger rektorn. Det är inte de ambitiösa eleverna som inte vill ha

idrott, säger rektorn. "Då är det bättre att kriga om matten." Enligt rektorn har vissa åtgärder som införts på skolan fungerat bra, "Bandet" till exempel. Skolan lyckas med att få in många elever på gymnasiet men tappar i resultaten på höjden, enligt rektorn.

Det kan vara vettigt att besluta om anpassad studiegång, anser specialpedagogen, men det görs i för stor utsträckning på skolan så att det blir en generalisering och att skolan lyfter ut problemen utanför klassrummet. Skolans studie- och yrkesvägledare säger att det har blivit en lösning för att få eleverna vidare till gymnasiet.

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av i samband med tillsynen framgår inte alltid elevens behov. Istället för elevens behov anges svårigheter och allmänna stödbehov som till exempel "eleven behöver stöd i engelska", att eleven fått betyget F i ett flertal ämnen eller att eleven varit frånvarande. Även personliga omdömen och personliga förhållanden finns nedtecknade i åtgärdsprogrammen. De åtgärder som beskrivs kan inte heller kopplas till elevens behov. Exempel på åtgärder som anges är att eleven ska " hitta motivation för sina studier, nå målen och komma in på gymnasieprogram". Det förekommer åtgärdsprogram som är äldre än ett år men som ännu inte avslutats. Sedan dess har skolan haft elevstödmöten som tyder på att problematik kvarstår, men något nytt åtgärdsprogram har i några fall inte upprättats. Det finns också flera exempel på åtgärdsprogram där det inte framgår om insatta åtgärder följts upp och utvärderats. Det förekommer även att en tjänsteanteckning redovisar den uppföljning som gjorts.

Av utredningen framgår att de ansvariga på skolan inte ger elever i behov av särskilt stöd det särskilda stöd som de behöver. I vissa fall är det inte elevens behov av särskilt stöd som avgör vilken typ av särskilt stöd som skrivs in i elevens åtgärdsprogram. Det framgår vidare av utredningen att det på skolan för vissa elever fattats beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång utifrån andra anledningar än den enskilde elevens behov av att få sin studiegång anpassad. I några fall har rektorn valt att "anpassa bort" undervisningen i idrott för de elever som inte vill delta i undervisningen.

Vidare visar utredningen att det i åtgärdsprogrammen inte alltid framgår vilka elevens behov är vilket medför att de åtgärder som beslutas, inte kopplas till elevens behov. Det förekommer också åtgärder som är av så allmän karaktär att det inte kan säkerställas att eleven får det särskilda stöd som utredningen visat att eleven behöver. Skolinspektionen vill påpeka att syftet med att utreda och nedteckna elevens behov är att ge skolan och eleven ett tillräckligt underlag för att förstå varför eleven har svårigheter i skolsituationen och vilka stödinsatser

som behöver sättas in. I det praktiska arbetet ska åtgärdsprogrammet fungera som ett stöd vid planeringen och genomförandet av den pedagogiska verksamheten kring eleven. Samtidigt är det en skriftlig bekräftelse på elevens behov av särskilt stöd och vilka åtgärder som ska vidtas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Kristinehamns kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Kristinehamns kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kristinehamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att elevhälsan främst användas förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Av intervjuer med skolsköterskan, kuratorerna och specialpedagogen som representanter för elevhälsoteamet framgår att elevhälsan träffas en gång varje vecka. Vid elevhälsoteamets möten deltar rektor, kurator, skolsköterska, familjecoach, studie- och yrkesvägledare samt specialpedagog. Psykolog deltar tre gånger per termin och skolläkare anlitas vid behov. Representanter för elevhälsoteamet uppger att deras möten nästan uteslutande är inriktade på det stödjande arbetet för enskilda elever och inte så mycket åt elever på gruppnivå. De vanligaste frågor som behandlas berör elever som riskerar att inte nå målen, mår dåligt eller har svårigheter att komma till skolan. Enligt representanter för elevhälsoteamet finns det mer att önska vad gäller det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. De säger att de inte har tid att arbeta förebyggande och hälsofrämjande på det sätt som skollagen kräver för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. De säger att de främst ägnar sig åt att "släcka bränder".

Rektorn berättar att elevhälsan arbetar utifrån vilka behov enskilda elever har på individnivå. Han säger också att det blir mycket åtgärdande arbete. Rektorns enda exempel på förebyggande arbete är skolsköterskans hälsosamtal med samtliga elever.

Utredningen visar att elevhälsan inte i tillräcklig omfattning arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål eftersom de i huvudsak är inriktade på ett stödjande arbete för enskilda elever och i mindre grad för elever på gruppnivå.

Motivering till föreläggande som ingripande

Kristinehamns kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Kristinehamns kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg

miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kristinehamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska följa upp kunskapsresultaten och resultaten av skolans arbete i övrigt i relation till de nationella målen.

Rektorn ska utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen, besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder.

Rektorn ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och se till att dessa genomförs.

Rektorn ska se till att uppföljning, beslut om åtgärder och planeringen för att genomföra dessa dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det på skolenhetsnivå genomföras ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs och dokumenteras. Enligt läroplanen har rektorn ansvaret för skolans resultat och ansvarar för att resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Vid samtal med lärare framkommer att de diskuterat, dokumenterat och analyserat elevernas resultat ämnesvis på individnivå men inte på skolnivå. Lärarna säger vidare att de inte känner till hur elevernas betyg fördelar sig i de olika ämnena och att de huvudsakligen har inriktat sig på hur de ska få så många elever som möjligt att åtminstone uppnå betyget E. Skolans studie- och yrkesvägledare samt specialpedagog uppger att de deltar i skolans analysarbete men inte utifrån elevhälsans perspektiv. Det blir en dialog sista veckan på terminen men inga åtgärder fastställs eller dokumenteras, enligt skolans studie- och yrkesvägledare samt specialpedagog.

Enligt rektorn sker analys av skolans resultat i slutet av läsåret då lärarna analyserar betyg och besvarar rektorns frågor om vilka strategier lärarna använt sig av och vilka utvecklingsbehov de ser. Rektorn omfördelar därefter skolans resurser för att riktas till elever som har särskilda behov.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av ett dokument benämnt "Betyg år 7, 8, och 9 samt resultat nationella prov läsåret 2013/14 vid Stenstalidskolan". I detta dokument redogörs för betyg i matematik, engelska och svenska samt elevernas resultat vid de nationella proven våren 2014. Av betygsstatistiken framgår att betyget E är det vanligaste betyget i samtliga årskurser i ämnena matematik, engelska och svenska. För övriga ämnen saknas betygsstatistik med undantag av de nationella proven i fysik och geografi i årskurs 9 där betyget D är vanligast. Utifrån konstaterade resultat följer en sammanställning av vidtagna åtgärder och en analys. Analysen innehåller främst en förklaring av vilka problem som förekommer i skolans elevgrupp exempelvis att "skolan har en elevgrupp med stor social och psykisk problematik". Rektorn uttrycker i dokumentet att skolans redovisning visar på ett bra resultat, med hänsyn till de behov som många elever har. Utvecklingsbehov är exempelvis att skolan behöver utveckla sin stödverksamhet så att den i högre grad blir kopplad till åtgärdsprogrammen, enligt rektorn.

Av utredningen framgår att rektorn inte tar tillräckligt ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av verksamheten. Skolans systematiska kvalitetsarbete brister eftersom exempelvis elevernas resultat inte följs upp och analyseras i samtliga ämnen. För att skolan ska veta om insatta åtgärder lett till önskat resultat måste utvärderingar och analyser leda till konkreta slutsatser. För att skolan ska kunna utveckla verksamheten måste arbetet på enhetsnivå systematiskt och kontinuerligt resultera i en resultatförståelse som kommer alla till del, detta för att uppfylla de nationella målen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Kristinehamns kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Kristinehamns kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte

Beslut

2015-06-04
17 (20)

Dnr 43 - 2014:8016

begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

Beslut

2015-06-04
18 (20)

Dnr 43 - 2014:8016

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Beslutsfattare

Ulla-Britt Norin
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Stenstalidskolan 7-9

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Stenstalidskolan 7-9

Stenstalidskolan har 209 elever i grundskolans årskurser 7-9. Varje klass har ett så kallat hemklassrum där en stor del av undervisningen sker. Lärarna är indelade i två arbetslag där de till största delen undervisar klasserna inom arbetslaget. Skolan leds av en rektor och varje arbetslag leds av en arbetslagsledare som även ingår i skolans ledningsgrupp tillsammans med skolans specialpedagog och rektor. Vid skolan finns även grundsärskola för årskurserna 7-9 som utgör en egen skolenhet med cirka 10 elever. Detta beslut avser grundskolan.

Stenstalidskolan ligger i norra delen av centrala Kristinehamn och är byggd 1968. Vid Skolinspektionens tillsyn pågår en ombyggnad av skolan till en grundskola med förskoleklass och grundskolans årskurser 1-9.